BACCALAURÉAT GÉNÉRAL

SESSION 2017

CAMBODGIEN

Lundi 19 juin 2017

LANGUE VIVANTE **1**

Série **L –** Durée de l'épreuve : **3 heures** – coefficient : **4**

Séries **ES-S** – Durée de l'épreuve : **3 heures** – coefficient : **3**

Le candidat traitera, dans la langue étrangère, l'ensemble des questions de l'épreuve pour laquelle il compose.

L'usage des calculatrices électroniques et du dictionnaire est interdit.

Dès que ce sujet vous est remis, assurez-vous qu'il est complet.
Ce sujet comporte 4 pages numérotées de 1/4 à 4/4.

Répartition des points

Compréhension de l'écrit	10 points
Expression écrite	10 points

នៅថ្ងៃទី ២៤ ធ្នូនេះ ពលរដ្ឋខ្មែរជាច្រើន ជាពិសេសយុវវ័យតែម្តង បាននាំគ្នាប្រារព្ធពិធីបុណ្យណូអែល បុគ្រីស្មាស់ យ៉ាងព្រោងព្រាត ។ ការសប្បាយរីករាយ គឺជាសេរីភាពដែលមិនអាចឃាត់ឃាំងបានរបស់មនុស្សសម័យថ្មី ប៉ុន្តែ បុណ្យណូអែល ដែលកំពុងរីកដុះដាលនៅលើទឹកដីដែលពលរដ្ឋជាង ៩០ ភាគរយកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា ជាព្រឹត្តិការណ៍គួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍ ។

តាំងពីប៉ុន្មានថ្ងៃមកហើយ ពោលគឺ ចាប់ពីដើមខែធ្នូមក ការរំជើបរំជួលអំពីបុណ្យណូអែល បានចាប់ផ្តើមនៅភ្នំពេញ និងនៅទីប្រជុំជនដទៃទៀត ។ ដើមសាប៉ាំង ដែលរចនាដោយអំពូលភ្លើង និងក្រដាសព័ណ៌ភ្លឺផ្លេក អមដោយកាដូជាច្រើន ត្រូវបានគេដាក់តាំងយ៉ាងព្រោងព្រាត នៅតាមហាងទំនិញធំៗ ឬនៅពីមុខក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្ម ឬសណ្ឋាគារមួយចំនួន ។ វាមិនចម្លែកទេ ប្រសិនបើហាងទំនិញ ឬក្រុមហ៊ុនទាំងនោះជារបស់ជនបរទេស ប៉ុន្តែ ជាទូទៅគឺជនជាតិខ្មែរជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ ។

នៅតាមសាលាឯកជនជាច្រើន គេបានរៃអង្គាសលុយពីសិស្ស ដើម្បីរៀបចំបុណ្យណូអែលដែរ ។ ឪពុកម្តាយឬអាណាព្យាបាលមួយចំនួន ក៏បានទិញមួកព័ណ៌ក្រហម ដែលគេហៅថាមួកណូអែលឬគ្រីស្មាស់ មកបំពាក់ឲ្យកូន ។ វប្បធម៌បុណ្យណូអែល កាន់តែពេញនិយមខ្លាំងឡើងៗ នារយៈពេលចុងក្រោយនេះ ។ បុណ្យណូអែលបានក្លាយជាពិធីបុណ្យកម្សាន្តសប្បាយរបស់យុវវ័យខ្មែរជាច្រើន ។

ជាការពិតណាស់ ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជាង ៩០ ភាគរយ ។ បើយោងតាមតួលេខនេះ គេប្រហែលជាពិបាកនឹងគិតស្រមៃណាស់ថា បុណ្យសាសនាគ្រិស្តមួយនេះ អាចមានប្រជាប្រិយភាពដល់ម៉្លឹង ។ តើហេតុអ្វីបានជាដូច្នេះ? ពិតហើយ ក្នុងសម័យសកលភាវូបនីយកម្មនេះ មានរឿងរ៉ាវច្រើនណាស់ ដែលធ្វើឲ្យសង្គមផ្លាស់ប្តូរ និងទទួលឥទ្ធិពលពីគ្នាទៅវិញទៅមកយ៉ាងឆាប់រហ័ស ។ ជាកត្តាសត្យានុម័តសង្គមមួយ ដែលទន់ខ្សោយ តែងតែទទួលយកវប្បធម៌ពីប្រទេសផ្សេងដែលរុងរឿងជាងខ្លួន ។ ដូច្នេះ កម្ពុជាដែលជាប្រទេសក្រីក្រ ពិតជាមិនអាចគេចផុតពីការទទួលយកវប្បធម៌បុណ្យណូអែល ។

ម្យ៉ាងទៀត កម្ពុជាបានបើកទូលាយចំពោះជំនឿសាសនា ដែលជាកត្តាមួយទៀត ធ្វើឲ្យពលរដ្ឋមានសិទ្ធិពេញលេញ ក្នុងការជ្រើសរើសសាសនាណាមួយដែលខ្លួនពេញចិត្ត ។ នៅមានហេតុផលមួយទៀត ដែលជំរុញឲ្យពិធីបុណ្យណូអែល កាន់តែមានប្រជាប្រិយភាពនៅកម្ពុជា នោះគឺហេតុផលជំនួញ ។ អ្នកធ្វើជំនួញបានឆ្លៀតយកឱកាសនេះ ដើម្បីឃោសនាលក់ទំនិញរបស់ខ្លួន ។

ហេតុផលចុងក្រោយ ដែលគេមិនអាចមើលរំលងបាននោះ គឺ វប្បធម៌មិនសូវរឹងមាំក្នុងចំណោមពលរដ្ឋខ្មែរ ពោលគឺ ជនជាតិខ្មែរតែងឆាប់ទទួលយកវប្បធម៌បរទេស ទោះជាដោយចេតនា ឬអចេតនាក្តី ។ នេះបណ្តាលមកពីការបាត់បង់មោទនភាពជាតិរបស់ពួកគេ បន្ទាប់ពីបានឆ្លងកាត់សង្គ្រាមស៊ីវិល និងជម្លោះនយោបាយមិនចេះចប់ ដែលធ្វើឲ្យសង្គមមិនសូវស្គាល់ភាពរុងរឿងនឹងគេ ។ ការទទួលយកបុណ្យណូអែលដោយមិនដឹងខ្លួន គឺជាឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង ។

អ្វីដែលគួរឲ្យកត់សម្គាល់នោះ គឺអ្នកប្រារព្ធពិធីនេះ ភាគច្រើន គឺជាអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា តែពួកគេមិនបានគិតថា ណូអែលជាពិធីសម្រាប់គ្រិស្តបរិស័ទទេ ហើយក៏មិនបានគិតថា ការប្រារព្ធពិធីនេះនឹងធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់ព្រះពុទ្ធសាសនាអ្វីនោះដែរ ។ និយាយតាមបែបផ្សេង គឺជាទង្វើបែបមោហោគតិ (មិនយល់) តែប៉ុណ្ណោះ ពោលគឺការមិនដឹងថា ខ្លួនមានឫសគល់ចេញពីណា ហើយត្រូវធ្វើដំណើរទៅណា? នេះជាបញ្ហាសំខាន់ ។

អ្វីដែលគួរឲ្យសង្វេគ គឺ មនុស្សចាស់ (ឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល ឬរហូតដល់គ្រូបង្រៀន) បាននាំក្មេងឲ្យទទួលយកវប្បធម៌ដទៃដោយមិនដឹងខ្លួន ។ ដោយសារតែសង្គមទាំងមូលខ្វះមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំនេះហើយ បានជាគេបណ្តោយ ឬក៏ជួយជំរុញឲ្យកូនចៅជំនាន់ក្រោយដើរខុសផ្លូវកាន់តែឆ្ងាយ ។ អ្នកខ្លះជាពុទ្ធសាសនិកជនសុទ្ធសាធ តែបែរជាពាក់ខ្សែកបន្តោងសញ្ញាជើងក្អែក ដែលជានិម្មិតរូបសញ្ញារបស់គ្រិស្តសាសនាទៅវិញ ។ ពួកគេមិនបានគិតដល់បញ្ហាសាសនាអ្វីឡើយ តែគិតត្រឹមតែជាការលម្អរាងកាយតែប៉ុណ្ណោះ ។ ការត្រេក

ត្រអាលនឹងបុណ្យគ្រីស្ទាស់ ក៏មានន័យដូចគ្នានេះដែរ ។

តាមពិត ផលវិបាកធំបំផុត ចំពោះបញ្ហានេះ គឺ ការបង្ហាញពីភាពកម្សោយនៃវប្បធម៌របស់ខ្មែរនេះតែម្តង ។ បើទោះបីជាទង្វើនេះគ្មានផលប៉ះពាល់ធំដុំដល់ព្រះពុទ្ធសាសនា ដោយសារថា អ្នកប្រារព្ធបុណ្យណូអែល មិនបានផ្លាស់ប្តូរសាសនាទេ និងម្យ៉ាងទៀត វាគ្រាន់តែជាការបង្កើតកម្មវិធីសប្បាយរបស់មនុស្សសម័យថ្មីតែប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើខ្មែរស្គាល់ច្បាស់ឫសគល់របស់ខ្លួន គេអាចនឹងសប្បាយតាមបែបផ្សេង គឺត្រឹមការចែករំលែកការសប្បាយជាមួយមិត្តភ័ក្តិបរទេសជាការស្រេច តែក្នុងនាមជាពុទ្ធសាសនិកជន គេមិនគួរត្រេកត្រអាលនឹងបញ្ហានេះឡើយ ពីព្រោះចូរកុំភ្លេចថា « ព្រះពុទ្ធសាសនាគឺជាសាសនារបស់រដ្ឋ » ៕

« វប្បធម៌គ្រិស្តចាក់ឫសលើផែនដីព្រះពុទ្ធ ? »

ថ្មី ៗ ២៥ ធ្នូ ២០១៦ (https://thmeythmey.com/?page=detail&ctype=article&id=47880&lg=kh) ។

Vocabulaire ~ វាក្យសព្ទ

◎ កត្តា ៖ facteur(s)
◎ កត្តាសត្យានុម័ត ៖ facteur(s) concret(s), facteur(s) objectif(s)
◎ កម្មវិធី ៖ programme
◎ កម្សោយ (ឬ ភាពកម្សោយ) ៖ faiblesse
◎ ក្នុងនាមជា ៖ en tant que
◎ ក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្ម ៖ compagnie professionnelle, compagnie comerciale
◎ គ្រិស្តបរិស័ទ ៖ chrétien, fidèle chrétien
◎ គ្រិស្តសាសនា (គ្រិស្ត អានថា /គ្រឹស/) ៖ christianisme
◎ គ្រឹះ ៖ fondement, fondations
◎ ឃោសនា ៖ faire de la propagande, faire de la réclame
◎ ដោយចេតនា ៖ volontairement
◎ ដោយអចេតនា ៖ involontairement
◎ ទង្វើ ៖ acte
◎ ទិវា ៖ journée
◎ ទិវានៃក្តីស្រឡាញ់ ៖ fête des amoureux (littéral. “fête de l’amour”), Saint-Valentin
◎ នាម ៖ nom
◎ និមិត្តរូប ៖ symbole
◎ ប្រជាប្រិយភាព ៖ popularité
◎ ប្រជាពលរដ្ឋ ៖ citoyen
◎ ប្រារព្ធ ៖ ធ្វើ, តាំងផ្តើម, ផ្តួចផ្តើម, ប្រុងប្រៀប
◎ ផលវិបាក ៖ conséquence(s)
◎ ពលរដ្ឋ ៖ citoyen
◎ ពុទ្ធសាសនា ៖ bouddhisme
◎ ពុទ្ធសាសនិកជន ៖ bouddhiste
◎ ព្រឹត្តិការណ៍ ៖ événement
◎ ព្រះពុទ្ធសាសនា ៖ bouddhisme
◎ មូលដ្ឋាន ៖ base(s)
◎ មោទនភាព ៖ fierté
◎ មោហោគតិ ៖ ignorance
◎ ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ ៖ propriétaire
◎ យុវវ័យ ៖ jeunesse
◎ រចនា ៖ តាក់តែង, ធ្វើឲ្យវិចិត្រផ្សេង ៗ, រៀបរៀងឲ្យត្រូវរបៀបបែបយ៉ាង
◎ វប្បធម៌ ៖ culture
◎ សកលភាវូបនីយកម្ម ៖ mondialisation
◎ សង្គម ៖ société ; social
◎ សង្វេគ ៖ préoccupation ; être préoccupé
◎ សណ្ឋាគារ ៖ hôtel
◎ សតវត្ស ៖ siècle
◎ សត្យានុម័ត ៖ concret, objectif
◎ សាសនាគ្រិស្ត ៖ christianisme
◎ សាលាឯកជន ៖ école privée
◎ សិទ្ធិ ៖ droit(s)
◎ អាណាព្យាបាល ៖ tuteur
◎ ឥទ្ធិពល ៖ influence
◎ ឧទាហរណ៍ ៖ exemple
◎ ឯកជន ៖ privé

TRAVAIL À FAIRE PAR LE CANDIDAT

I. COMPRÉHENSION DE L'ÉCRIT : (10 points)

១-ក តើបុណ្យណូអែល ក៏មានឈ្មោះម្យ៉ាងទៀតថាដូចម្ដេច ? (១ ពិន្ទុ)

១-ខ ហេតុអ្វីបានជាវាជាការគួរឲ្យចម្លែក ដែលមានដើមសាប៉ាំងតាមហាងធំ ៗ និងនៅពីមុខក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្ម ឬ សណ្ឋាគារមួយចំនួន ? (២ ពិន្ទុ)

១-គ បើតាមអ្នកនិពន្ធ មូលហេតុអ្វីខ្លះបានជាបុណ្យណូអែល មានការពេញនិយមនៅស្រុកខ្មែរ ? (៤ ពិន្ទុ)

១-ឃ តើមានប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរប៉ុន្មានភាគរយ ដែលកាន់ពុទ្ធសាសនា ? (១ ពិន្ទុ)

១-ង តើហេតុអ្វីបានជាមានខ្មែរ ដែលជាពុទ្ធសាសនិកជន ពាក់បន្ដោងសញ្ញាជើងក្អែក ? (២ ពិន្ទុ)

II. EXPRESSION ÉCRITE : (10 points)

Afin de respecter l'anonymat de votre copie, vous ne devez pas signer votre composition, citer votre nom, celui d'un camarade ou celui de votre établissement.

Traitez un des deux sujets. (250 mots minimum)

២-ក នៅស្រុកខ្មែរ រហូតដល់ដើមសតវត្សទី ២១ គេមិនធ្លាប់ប្រារព្ធបុណ្យណូអែលទេ ។ គេធ្លាប់ប្រារព្ធបុណ្យចូលឆ្នាំខ្មែរ បុណ្យចូលឆ្នាំចិន (ព្រោះខ្មែរមួយចំនួន មានខ្សែស្រឡាយចិន) បុណ្យកាន់បិណ្ឌ ។ល។ តែសព្វថ្ងៃនេះ ខ្មែរ ជាពិសេសយុវជន ចូលចិត្តប្រារព្ធបុណ្យចូលឆ្នាំសកល បុណ្យណូអែល ទិវានៃក្ដីស្រឡាញ់ (សាំងវ៉ាឡង់តាំង) ផងដែរ ។ ឯនៅស្រុកបារាំង បើតាមប្រពៃណី គេប្រារព្ធបុណ្យទូស្សាំងតែសព្វថ្ងៃ គេក៏និយមធ្វើបុណ្យហាល់ឡូវីនយ៉ាងសប្បាយរីករាយ ជាបុណ្យរបស់អៀរឡង់ ដែលគេបានខ្ចីយកតាមរយៈវប្បធម៌អាមេរិក ។ តើការខ្ចីយកបុណ្យបរទេសបែបនេះហើយ ដែលគេប្រារព្ធយ៉ាងអ៊ឹកធឹកនិងសប្បាយរីករាយ ជាការបង្ហាញពីចិត្តគំនិតទូលាយ និងមិនលម្អៀង របស់សង្គមខ្មែរនិងបារាំង ឬក៏បង្ហាញពីសង្គមដែលមានមូលដ្ឋានមិនរឹងមាំ ? តើអ្នកមានយោបល់យ៉ាងដូចម្ដេច ? ចូររៀបរាប់ឲ្យបានក្បោះក្បាយ ។

២-ខ អ្នករស់នៅស្រុកបារាំង ។ តើអ្នកចូលចិត្តបុណ្យណាមួយ ឬ បុណ្យណាខ្លះ ក្នុងចំណោមបុណ្យបារាំង និងបុណ្យខ្មែរទាំងឡាយ ? ចូររៀបរាប់ឲ្យបានក្បោះក្បាយ ៕